

10 000 KILOMETRŮ PĚŠKY LATINSKOU AMERIKOU

*Z Peru
přes Bolívii
a Argentinu
až do vysněného Chile*

Jan Rendl

*Qb Qb Qb Qb
Qb Qb Qb Qb
Qb*

**10 000 KILOMETRŮ
PĚŠKY LATINSKOU AMERIKOU**

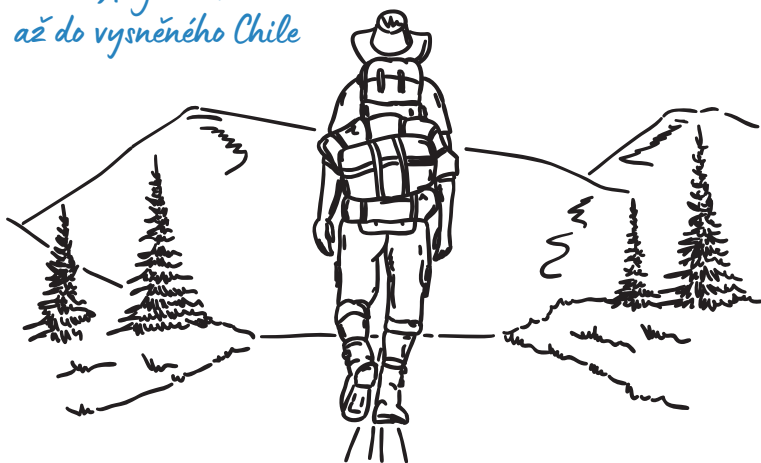
*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být
rozšiřována bez písemného souhlasu
nakladatele.*

Copyright © Jan Rendl, 2021
Cover © Kreativní bojovníci s.r.o., 2021B
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2021

ISBN 978-80-277-1523-7 (pdf)

10 000 KILOMETRŮ PĚŠKY LATINSKOU AMERIKOU

*Z Peru
přes Bolívii
a Argentinu
až do vysněného Chile*

Jan Rendl

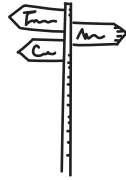

PANGEA

Tuto knihu věnuji své rodině. V první řadě mámě, protože mě přivedla na tento svět. Tátovi, že mi nasadil batoh na záda. Dědovi Karlovi, že mě během túr po Šumavě v mládí pořádně cepoval. Babičce Marii, která mě inspirovala svým vztahem ke knihám. Babičce Jarce za její věčně pozitivní náladu, kterou šíří kolem sebe. Dědovi Julkovi za nejlepší palačinky na světě. A nevlastnímu dědovi Zdeňkovi za to, že mě vždy bral jako vlastního. Díky.

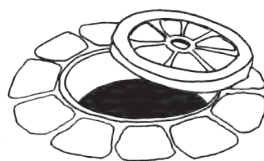
*„Život jakéhokoliv jediného člověka na světě
má větší hodnotu než všechny majetek
nejbohatšího muže planety.“*

Ernesto Guevara

Náhorní plošina Altiplano

Juliaca

Stál jsem na kraji prašné silnice uprostřed jednoho z nejšpinavějších měst Peru. Navzdory blízkosti jezera Titicaca jsem byl jako cizinec v Juliace spíše výjimkou. Všechn turistický ruch se soustřeďoval do zhruba čtyřicet kilometrů vzdáleného Puna, které leží přímo na břehu jezera. Juliace tak v tomto směru zůstal černý Petr, a šlo to znát na první pohled. Byla to především křižovatka mezi několika nejvýznamnějšími cíli cestovatelů – Arequipou, Punem a Cuscem. Mimo hlavní tahy, které mířily do těchto míst, neexistovala v téměř třísettisícovém městě asfaltová cesta. Ulice tvořila převážně udusaná hlína a sem tam polorozpadlý chodník.

Hned první večer jsem zjistil, jak nebezpečná tu může být obyčejná chůze. Zatímco jsem na telefonu čuměl do mapy,

Železniční tunel v Andách, Altiplano.

v něčem se mi zasekla noha. Dřív než jsem si to uvědomil, udělal jsem ještě jeden krok. Chvilí nato jsem ležel na ulici jak široký, tak dlouhý. Telefon mi vyletěl z ruky a za smíchu přihlížejících Peruánců jsem zoufale páčil nohu z úzkého kanálu, kterému oči-vidně chyběl kryt.

Toto se však stalo už před dvěma dny večer. Mezitím jsem musel absolvovat rychlý pochod k hranici a zpátky, abych na migračním úřadě získal povolení k pobytu v Peru na další dva měsíce. Povedlo se a nyní jsem tak mohl legálně pokračovat ve svém dobrodružství. Na cestě jsem byl v tu chvíli přesně šest měsíců a v nohách jsem měl něco kolem pěti a půl tisíce kilometrů. Měl jsem za sebou, dle svého soudu, nejnáročnější etapu. Od začátku jsem byl přesvědčený, že zvládnou-li těžký přechod peruánských And až k jezeru Titicaca, bude vyhráno. Sice mě ještě čekal krátký

Jedna z nevyšše položených železničních tratí světa, Altiplano.

návrat do hor, ale ten už měl být z hlediska obtížnosti jen zanedbatelnou tečkou. Opakuji, měl být. Plán byl jasný, absolvovat několik stovek kilometrů dlouhý okruh, navštívit nejtradičtější místa Peru a jeho nejvýznamnější památky, včetně té nejslavnější – Machu Picchu. Pak se vrátit k jezeru Titicaca a odsud nabrat směr Bolívie. Tam, jak jsem doufal, se mezitím uklidní nepokoje, které způsobila aktuální politická situace. Nyní byl tedy předemnou pochod po druhé nejrozsáhlejší náhorní plošině světa – Altiplanu.

Má představa, že nyní nastává procházka růžovým sadem, vzala za své hned první den. Společně s listopadem totiž končilo také období sucha. A horší počasí o sobě dalo neprodleně vědět. Pozdravilo mě totiž hned první den. Na Altiplanu mě přivítala úplně jiná bouřka, než jakou jsem měl doposud možnost zažít.

Jelikož se jedná o rozsáhlou a zdánlivě nekonečnou vysokohorskou plošinu, kde člověk vidí desítky kilometrů před sebe, všechno má diametrálně odlišný rozměr než na většině jiných míst kontinentu. Na téhle rovině, ve čtyřtisícové výšce, se jen velmi těžko odhaduje skutečná vzdálenost. A tak mi hrozba bouřky připadala aktuální, ať už byla blízko, či nikoliv. Zpravidla v odpoledních hodinách se temné mraky, společně s blesky, začínaly objevovat nad planinou a poté bylo vždy jen otázkou času, kdy dorazí až ke mně. Je to velmi efektní záležitost. Bouřka tady má neuvěřitelnou atmosféru i sílu. Plíží se k člověku pomalu, leč neodvratně. A když se rozezní mohutný hrom, který se v dálce odráží od andských vrcholů, je to rána, jako kdyby opodál vybuchla atomová bomba. Téměř jako by staří bohové Inků sestupovali z nebes. Na tohle si budu jen těžko zvykat. Na otevřené planině, kde je člověk vystaven takovéto bouřce napospas, si velmi rychle uvědomí, jak malý a bezmocný je proti přírodě.

První večer hromobití našťestí jen strašilo, ač nepříjemně blízko, ale ten následující se už přihnalo téměř bez varování. Během posledních měsíců jsem zcela přestal řešit fakt, že nemám pláštěnku na batoh ani pro sebe. Díky dlouhému období sucha jsem to vytěsnil z hlavy, vůbec jsem ji nepotřeboval. Nyní se však její absence po měsících klidu začínala stávat problémem. Měl jsem pouze jednu nepromokavou bundu, a tak jsem si v případě deště mohl vybrat. Buď ochráním sebe, nebo bundu přehodím přes batoh. Tak či tak, jedno nutně muselo zmoknout. Volba byla jasná, bylo třeba ochránit batoh a celý jeho obsah. Před pár měsíci v Kolumbii jsem po dešti vždy velice rychle uschnul, za což jsem vděčil extrémně teplému klimatu. Tady to tak jednoduché být nemělo.

Poprvé přišla průtrž mračen pozdě odpoledne a teploty v těchto výškách se v takové chvíli začínají přibližovat nule. V promočených hadrech rozhodně nic, co bych si užíval. Naštěstí jsem se onoho deštivého večera na Altiplanu dostal až do vesnice Pucará,

Skládka uprostřed města, Juliaca.

kde jsem se za v přepočtu sedmdesát korun ubytoval v pokoji, který připomínal kobku. Místo fabky byl na dveřích visací zámek a uvnitř pokoje jen postel a v rohu židle. O teplé vodě jsem si tady mohl nechat zdát, což je ostatně v Peru běžné. Sprcha na dvorku tedy zůstala bez mého povšimnutí.

Musel jsem se co nejrychleji dostat do Cusca, které bylo nejbližším velkým městem, a začít řešit své problémy s výbavou. Těch nebylo zrovna málo. Absencí pláštěnky to pouze začínalo. Moje bunda, ač definovaná jako nepromokavá, nebyla už s to odolat delším dešťovým přívalům. Také můj stan s přelámanými tyčkami nepatřil kvůli svému technickému stavu k nejspolehlivějším „kamarádům do deště“. A díry, které se začínaly dělat na podrážkách mých bot? To už byla jen taková třešnička na dortu.

Cusco, kdysi hlavní město incké říše, však leželo ještě o zhruba tři stovky kilometrů dále. Nezbyvalo mi tedy než prozatím čelit rozmarům počasí s tím, co jsem měl k dispozici. Díkybohu období dešťů zatím nepropuklo naplno, a čím víc jsem se vzdaloval od

Indiánky s tradičními šátky, Altiplano.

jezera Titicaca na severozápad, tím příznivější bylo i počasí. Většinu času se podél mé cesty táhla železnice, která spojovala právě už zmíněná turisticky významná místa – Cusco s jezerem Titicaca. Na čtvrté nejvýše položené trati světa lze potkat vlak jen sporadicky. Respektive, přesně jednou za den. Je tu pouze jedna kolej a jízda trvá kolem jedenácti hodin, přičemž se jedná o záležitost pro movitější turisty. Tento celodenní výlet napříč Altiplanem totiž vychází zhruba na sedm tisíc korun. Na něco takového bych si mohl nechat zajít chuť i v případě, že bych nebyl rozhodnut jít pěšky. Poslušně jsem pochodoval podél železnice a někdy i po ní. Chvillemi jsem opouštěl cestu a poskakoval radši po pražcích na trati. Měl jsem v plánu v každém případě projít nejvýše položeným tunelem. Kousek za ním leží nejvyšší bod i stanice celé trati v jednom, průsmyk La Raya. Jde zároveň o hranici mezi regiony Cusco a Puno a také faktický konec planiny Altiplano. Díky své poloze je průsmyk ideálním místem k prodeji suvenýrů. Žádný autobus, který tudy projede, neopomene zastavit. Po necelých třech dnech cesty z vesnice Pucará jsem sem dorazil i já. Stály tu

desítky stánků. Nejprve jsem si bez zájmu o jakoukoliv koupi jen sedl na okraj silnice, vytáhl z batohu chlebovou placku, kus sýra a pustil se do jídla. Shodou okolností zanedlouho poté přijel autobus plný turistů. Začal lov. Peruánci se pokoušeli prodat úplně vše. Čepice, svetry, koberečky nebo třeba ponča. Vše samozřejmě vyrobené ze „stoprocentní alpaky“, jak téměř nikdy neopomenou poznamenat. Žvýkám si u cesty a pozoruji mumraj. Je to ohromné divadlo, v němž v duchu fandím místním, aby z celé akce vytěžili co nejvíc. Svou nechutí k masovému turismu se nijak netajím a často arogantní chování cizinců k výrazně chudším lidem v Jižní Americe, které jsem opakovaně pozoroval, mou nechutí ještě prohloubilo. Nesnášel jsem to. Měl jsem tedy předem jasno, na čí straně při tomto „souboji“ budu. Ale sotva se autobus znovu zaplnil a zmizel, projevila se pravá povaha Peruánců.

Potom, co jsem se zvedl ze země, abych si v jednom ze stánků koupil alespoň limonádu, ukázali zdejší prodejci druhou tvář. Lovím v kapse drobné a postarší Peruánka nejprve ukazuje, že to budou tři soly. Pak si mě ještě jednou změří pohledem, koukne, jak tahám mince z kapsy, a cenu sníží. Mezitím se hrstka místních, která stojí kolem, začíná vyptávat na všechno možné. Sedám si tedy vedle nich. Nabízí mi, co mají – banán a listy koky. S díky přijímám jejich pohostinnost a rozpovídám se o tom, jak už půl roku pěšky šmajdám z Kolumbie. To už mi nabízejí druhý a třetí banán, když jdu tedy tak dlouho.

Povídáme si pěkných pár minut. Při odchodu se mi snaží na cestu vnutit co nejvíc jídla a pití. Samozřejmě zadarmo. Argument, že mám všeho dost, tady nemá šanci uspět. Jsem bez milosti obda-

rovan. Do batohu přibývá trs banánů, nějaké sušenky a dostatek vody. „Víš, ty jsi jiný gringo než ti ostatní. Takového jsme tady ještě nepotkali. Neboj, my to jídlo pro tebe připočítáme dalším

Víš, ty jsi jiný gringo než ti ostatní. Takového jsme tady ještě nepotkali.

turistům, až zase přijede autobus,“ smějí se Peruánci a mávají mi na rozloučenou. Jsem šťastný, že mám možnost poznat je z této stránky. Odnáším si s sebou další kousek lidského dobra a kromě milých lidí nechávám za sebou i celou náhorní plošinu Altiplano.

V srdci říše Inků

Cusco

Cesta do Cusca mi měla ještě pár dní zabrat. Počasí se, až na jedinou výjimku, umoudřilo. Ta však stála za to. Bouřka málem spláchla nejen mě, ale i celou vesnici, ve které jsem se zrovna zastavil. Jinak pochod neskýtal nic nadmíru zajímavého. Nutno říct, že mi vzrušení nijak zvlášť nechybělo. Na druhou stranu mi cestovatelské zkušenosti jasně napovídaly, že tento stav nebude mít dlouhého trvání. Zatím jsem zaměštnával hlavu historií zdejšího kraje a místními pověstmi. Z tohoto pohledu bylo nejzajímavější město Urcos a přilehlé jezero stejného jména, ležící zhruba den cesty od Cusca. Stejně jako mnoho dalších, ani já jsem legendu o tomto jezeře do té doby neznal.

Hlavní náměstí města, Cusco.

Ta praví, že během občanské války Inků, kdy proti sobě stáli dva urození bratři, postavil jeden z nich na dně jezera skrytou komoru. Do ní před bratrem ukryl zlatý poklad nesmírné hodnoty a poté nechal jezero znovu napustit. Pověst se při dobývání Peru donesla až k uším Španělů, kteří jí bezmezně uvěřili. A to až do té míry, že vybudovali odtokový kanál, dostatečně velký na to, aby celé jezero vypustili. Posedlost zlatem Inků zastepila jejich racionální uvažování. Na dně nakonec žádnou komoru neobjevili, protože Inkové ve skutečnosti vůbec nepřikládali drahému kovu takovou důležitost, aby kvůli němu vypouštěli jezera či budovali tajné komory.

Postavit ovšem Inkové uměli ledacos. Hlavní město incké říše Cusco, kam jsem dorazil na sklonku listopadu, je jen jedním z mnoha důkazů o jejich schopnostech. Dnes sice už nese ve velké míře podobu, kterou mu vtiskli Španělé, avšak zbytky obrovské pevnosti Sacsayhuaman, která kdysi město střežila,

hovoří za vše. Vždyť i samotní dobyvatelé ji nejprve považovali za dílo samotného ďábla. Není divu, byla tvořena obrovskými kvádry, z nichž ty největší dosahovaly váhy přes sto dvacet tun. Ve své době to byla věc zcela nevídaná. Koloniální centrum Cusca svou krásou pravděpodobně převyšuje všechna ostatní peruánská města. Jenže jsem si ji nemohl příliš vychutnat. Ještě něčeho totiž má město víc než jiná místa v zemi – turistů. A kde jsou turisté, tam je taky široká nabídka všeho, na čem se dá alespoň trochu vydělat. Přiznám se, že nic takového jako tady jsem však do té doby neviděl. Že podloubí kolem celého hlavního náměstí bude plné cestovních agentur, případně prodejen suvenýrů, to se předpokládat dalo. Jelikož cesta ke slavnému Machu Picchu pro běžného turistu nevede jinudy než právě přes Cusco, nejednalo se o nic až tak překvapivého. Ale kvantita turistických služeb tím zdaleka nekončila. Suvenýry se prodávaly pochopitelně i všude na ulici. A místní naháněčky lákaly nejen na zájezdy k inckým

Trhy v chudší čtvrti, Cusco.

Legendami opředené jezero Urcos.

památkám či nabízely focení s mláďaty lam alpak, ale také tahaly turisty na pestrou nabídku masáží. Prakticky na každém kroku zde čekala další a další past. Něco tak otravného jsem už dlouho nezažil a krásu náměstí i přilehlého okolí to zcela zastínilo. Netoužil jsem po ničem jiném než se odtud co nejrychleji vypařit do nějakých opuštěnějších uliček.

Mým cílem tu nebyl primárně průzkum zdejších památek. Měl jsem domluvenou schůzku s partičkou Čechů, kteří nedávno dorazili do Peru. Dokonce jsme se domluvili tak dokonale, že jsme měli zařízené ubytování ve stejném hostelu. Poslední setkání s Čechy v Jižní Americe jsem zažil už před téměř třemi měsíci, a tak jsem se dost těšil. Obavy ve mně vzbuzoval jen fakt, že obě předchozí setkání s krajany skončila těžkou kocovinou. To však bylo dle mé analýzy způsobeno z velké části tím, že se pilo téměř výhradně v mužském kolektivu. Tentokrát tomu tak však být nemělo a já očekával poněkud pozvolnější průběh střetnutí. Dost jsem se ale spletl. Nebylo potřeba dlouhého seznamování, všichni tři, Jana, Lada i Lukáš, byli přátelští a uvolnění, a tak jsme se velmi rychle přesunuli ke konzumaci rumu. Protože jsem věděl, že se celá trojice dalšího dne chystá na duhovou horu Vinicunca, která se nachází ve výšce lehce nad pětitisícovou hranicí, dlouho jsem věřil v brzkou večerku a relativně střízlivý stav. Když zanedlouho došel alkohol a já se s holkama vydal do nedaleké peruánské večerky doplnit zásoby, už jsem tušil, že si ze zítřejšího výstupu těžkou hlavu opravdu nedělají.

Tu jsem však měl nadcházejícího rána já. V duchu jsem litoval zbývajících zúčastněných, kteří se zrovna asi drápali někam vzhůru, zatímco já se se svou kocovinou zatím jen převracel v posteli. Náš seznamovací večírek skončil totiž až dlouho po půlnoci a partička vyrážela k Vinicunce už kolem páté ráno. Sice jsme ještě večer společně uvařili čaj z koky, který jim měl ráno pomoci s případnými problémy ve vysoké nadmořské výšce, ale přesto jsem byl zvědavý, v jakém stavu se večer vrátí. Já zatím všechn

rum i jeho důsledky úspěšně vyběhal při prohlídce města, které mi v mezičase odhalilo, že vymazlené a uklizené je jen turistické centrum a okolí památek, aby na zahraniční návštěvníky vše působilo co nejlépe. Téměř půlmilionové Cusco skrývalo místa, která se od „Potěmkinovy vesnice“ v centru značně odlišovala, přičemž nebyla příliš vzdálená. Brzy jsem narazil na čtvrt, kde život obyčejných Peruánců vypadal diametrálně odlišně od iluze vytvořené pro turisty. Naprostou většinu potenciálních příchozích by jistě odstrašil už první pohled na zanedbané ulice. Mě znepokojivé vzezření okolí naopak přitahovalo. Navíc tady nebylo nic, co bych už v jiných částech Peru neviděl. Zatímco jinde ale působily špína a nepořádek přirozeně, tady ostře kontrastovaly s uklizeným historickým centrem a přilehlou nóbl čtvrtí.

Duhová vlajka je symbolem Cusca.

Věž jednoho z koloniálních kostelů, Cusco.

Zamířil jsem do špinavých ulic, kde kolem kolejí, které už zjevně dosloužily svému účelu, prodávaly místní ženy především ovoce a zeleninu. Všechno, co se kvůli chabé kvalitě nedalo prodat či zkonsumovat, se válelo a hnilo okolo. Já jsem však hledal něco jiného. Netrvalo dlouho a všiml jsem si dvou postarších paní, před kterými stály obrovské bílé pytle. Záhy jsem vytušil, co je jejich obsahem, byť jsem dovnitř zdálky nedohlédl. Pohled zblízka vše potvrdil – pytle byly plné lístků koky.

Na čaj z koky jsem si během svého pobytu v Peru zvykl. Působí povzbudivě, podobně jako kafe. Ovšem na rozdíl od něj člověka nedehydratuje. A nemohu pominout ani fakt, že je zatraceně efektivní na žaludeční potíže, které jsem míval ze zdejšího jídla pravidelně právě do doby, než jsem mu začal holdovat. Připočtu-li fakt, že rozžvýkaný list koky, přiložený večer na odřeninu či jakoukoliv jinou ránu, ji přes noc téměř zacelí, je dobré mít koku vždy po ruce. A tak jsem koupil rovnou dva pytlíky sušených listů, které mi zase nějakou dobu vydrží. Potom jsem prolezl i tržiště s oblečením a dokoupil si novou zásobu ponožek. Ta současná se velmi rychle tenčila a fusekle, které mi zbyly, většinou už krásně

nějaká ta díra. Zásoben vším, co bych mohl následující den na cestě k Machu Picchu potřebovat, jsem se vrátil do hostelu. Mí čeští spolupijící z předchozího večera už tam byli. Jejich dnešní výlet je zjevně nijak nepoznamenal. A tak bylo rozhodnuto, že si uděláme večírek znovu. Tentokrát však měl být klidnější.

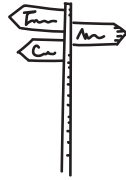
A také nakonec opravdu i byl, alespoň co se týkalo vypitého alkoholu. Lukáš nevyopil vůbec nic, protože někde během dne snědl rybu, která očividně příliš nesedla jeho žaludku. A tak do sebe cpal prášky na zažívání a snad každou čtvrt hodinu lítal na záchod zvracet. A to tak hlasitě, že to možná slyšelo půl Cusca. Nejdřív jsme z něj s holkama měli strašnou srandu, ovšem když jeho potíže nepřestávaly a byl chudák celý bledý a zpocený, začali jsme se spíše obávat, zda ho nepotkala vážnější otrava jídlem. Nakonec se Lukášovi podařilo usnout, a chvíli po něm odpadla i Lada, takže jsem vzhůru zůstal jen já s Janou. Ačkoliv to mezi námi jiskřilo už předchozí večer, odpadli jsme dřív, než k čemukoliv došlo. Po poslední a své jediné zkušenosti s peruánskou ženou jsem se navíc jakémukoliv intimnímu kontaktu vyhýbal jako čert kříži. Když mě totiž před pár týdny oslovila na ulici kadeřnice Carla s tím, že u ní můžu přespat, pokud nemám kde, vyklubal se z ní sexuchtivý kadeřník Carlos. Podobné překvapení, jakého se mi dostalo tentokrát, jsem si chtěl odpustit. A tak, ač jsem si byl jistý, že Jana není muž, vypařil jsem se do svého pokoje a chystal se k spánku.

Už jsem ležel v posteli, když na telefonu pípla zpráva od Jany: „Ještě se mi nechce spát, můžu na chvíli za tebou?“ Napsat „ne“ mi v ten moment nešlo, a tak o chvíli později jsme už leželi vedle sebe v posteli. Asi zklamání ty, kteří očekávají informaci o tom, že proběhla divoká noc. Chvíli jsme si povídali, dali si pusy a usnuli. Po dlouhých měsících samoty byl pocit, že mám, byť jen na pár okamžiků, vedle sebe někoho, koho mohu obejmout, skvělý.

*Ještě se mi nechce spát,
můžu na chvíli za tebou?*

Div světa

Machu Picchu

Probuzení už bylo osamělé. Jana se nad ránem vytratila a spolu s ostatními se vydala k jezeru Titicaca, zatímco já jsem mířil k jednomu z novodobých divů světa a zřejmě nejslavnější památce světa – Machu Picchu. To znamenalo minimálně tři dny pochodu, během nichž jsem měl projít několik slavných inckých pamětihodností v okolí. První na seznamu byly solné doly v Marasu, kde se téměř z pěti tisíc solných jezírek po staletí těží sůl principem odpařování vody. Ještě před pár lety bylo možno procházet se přímo mezi nimi a vidět vše krásně zblízka. Na otázku, proč to dnes už nelze, odpovídal peruánský průvodce jedné skupince turistů právě ve chvíli, když jsem stál poblíž: „Lidi ta jezírka neskutečně znečišťovali a sůl se ze spousty z nich kvůli tomu nemohla těžit. Byli tady dokonce takoví, kteří měli potřebu

se v nich vykoupat.“ Hloupost a arogance lidské rasy skutečně nezná mezí, pomyslel jsem si, když jsem výklad zaslechl. Musel jsem se tak spokojit jen s pohledem z vysokého ochozu nad doly, které připomínaly obří zrcadlo, jak se tisíce vodních hladin se solí leskly v ostrém slunci.

Odsud mé putování pokračovalo k ruinám Moray. Jejich přesný význam dodnes nebyl objasněn. Spekuluje se však o tom, že zdejší terasovité stavby sloužily Inkům jako jakási „laboratoř“. Mezi jednotlivými terasami byl teplotní rozdíl zhruba dvou stupňů Celsia, a podle nalezených důkazů se vědci domnívají, že zde indiáni zkoušeli, při jaké teplotě jim nejlépe porostou nejrůznější plodiny.

Poprvé jsem musel začít řešit, že nemůžu navštívit úplně každou památku, která se mi postaví do cesty. Zejména kvůli svému omezenému rozpočtu. Vstup do Moray, ale i kupříkladu do ruin ve městě Ollantaytambo nepatří ani omylem k těm levnějším. Musel jsem se přizpůsobit. V případě Moray jsem byl rozhodnut, že návštěvu oželím. Ale průzkum okolí mě nakonec dovedl kolem nedalekého hřbitova a následně skrz pole vysoko nad památku. Měl jsem tak snad ještě lepší pohled než platící návštěvníci.

V Ollantaytambu to tak jednoduché nebylo. Do města jsem dorazil po setmění a měl jsem v plánu přenocovat v bezplatně přístupné části ruin. Jenže ouha, i tyto ruiny měly otvírací hodiny. Musel jsem tak nocleh hledat namáhavěji. Nakonec jsem po delším bloudění našel příhodný plácek mezi poli, k němuž jsem se musel probojovat

Lidi ta jezírka neskutečně znečišťovali a sůl se ze spousty z nich kvůli tomu nemohla těžít.

několika skoky přes blízký potok. Místo bylo hned vedle zdi, za kterou se nacházely hlavní ruiny jednoho ze strategických

míst středověké říše Inků. Kdybych se chtěl vyhnout placení, stačilo přeskočit zeď a v noci všechno omrknout. Nehodlal jsem ale riskovat, že strávím nadcházející hodiny, a možná nejen ty, v policejní cele. A tak jsem se choval spořádaně. Až ráno, za světla, jsem si chtěl vše prohlédnout zpoza plotu. To se však stejně nelíbilo jednomu z památkářů. Začal na mě pokřikovat a snažil se mě vyhnat. Došlo k poněkud hlasitější výměně názorů, načež chlapík zmizel. Nehodlal jsem čekat na to, jestli se vrátí s posilou, či ne, a radši jsem se taky „zdejchnul“. I tak už jsem nejspíš viděl vše, co šlo.

Čekala mě závěrečná pasáž cesty do Aguas Calientes. Tohle místo sestává prakticky jen z hotelů, hostelů a restaurací. Větší koncentraci těchto zařízení snad nenajdete nikde na světě. Celá vesnice uprostřed džungle vyrostla do své nynější podoby pouze kvůli přítomnosti slavné památky. Není moc způsobů, jak se sem dostat. Naprostá většina turistů volí dopravu předraženým vlakem. Jde o jediné možné spojení vesnice s okolním světem. Silnice sem totiž nevede. Druhou možností je dorazit pěšky.

Starodávňé solné doly Inků, Salineras de Maras.

Známé jsou převážně dvě cesty. Slavný „Inca trail“, který vede přímo k ruinám Machu Picchu, trvá čtyři dny a vstup na něj stojí několik stovek dolarů. Druhá cesta je volně přístupná a vede ze zastávky autobusu u hydroelektrárny, která je vzdálená asi deset kilometrů od Aguas Calientes. Ani jedna z těchto cest pro mě nebyla vyhovující. První se musí rezervovat dlouhé měsíce dopředu, a i kdyby ne, můj rozpočet by ji neutáhl. Přístupem od hydroelektrárny bych zase musel jít desítky kilometrů, což by bylo zdržení, které jsem si nemohl dovolit. Musel jsem tak najít třetí způsob. Vyrazil jsem tedy do vesnice Piskacucho, která je posledním místem, kam se lze dostat po prašné silnici. Odsud dál už vedly jen koleje napříč džunglí. A právě po těch jsem se vydal ke svému cíli.

Vzhledem ke své poloze v posvátném údolí je i tato cesta lemována velkou spoustou pozůstatků incké kultury. I proto je mi záhadou, proč není využívána mnohem hojněji. Je tady totiž

Až pět tisíc jezírek tvořících solné doły, Salineras de Maras.

ledacos k vidění. Na druhou stranu je příliš náročná a zdolat ji za jeden den není zřejmě jen tak. Jelikož jsem z Piskacucha vycházel během pozdního odpoledne, bylo předem jasné, že někde po cestě budu muset přenocovat. To naštěstí nebyl velký problém. První část, o délce zhruba třinácti kilometrů, vede přes několikero pastvin a ne přímo po kolejičkách. Vedle stezky je pak dostatek prostoru pro postavení stanu, čehož jsem taky využil. Další den už na mě čekal úsek, který vedl pouze po kolejičkách. Mohl jsem tak alespoň dát prostor své dětinskosti. Když jsem uslyšel blížící se vlak, bleskově jsem vytáhl minci, kterou jsem měl v kapse, položil ji na kolejnici a počkal, až vlak projede. Rozjetý kus kovu jsem pak s radostí strčil zpátky do kapsy jako památku. Jinak to ale byla úmorná a místy i nebezpečná cesta. Klima v pralese, kterým se trať táhne celou svou délkou, je velmi vlhké, a když slunce začne pořádně pražit a voda se vypařuje, je i pod korunami stromů k nevydržení. Ponejvíce to připomíná saunu. Navíc už několik lidí zde zaplatilo za svou neopatrnost životem. Dokazovaly to křížky podél trati. Proto je na cestě umístěno i několik cedulí, které od chození po kolejičkách odrazují. Navzdory obezřetnosti mě vlak zastihl v tom nejhorším bodě – v železničním tunelu. Ten byl ovšem naštěstí rozdělen na dvě části. A tak ve chvíli, kdy lokomotiva kousek za mnou zahoukala, proběhl jsem první část, zašil se u zídky v mezeře spojující obě části tunelu, a teprve jakmile vlak projel, pokračoval jsem dál.

To byla naštěstí poslední nepříjemnost, která mě na trati potkala. O pár desítek minut později jsem se vynořil u velkého nápisu „Machu Picchu“, který mě vítal ve vesnici. Rychle jsem hodil věci do předem rezervovaného hostelu a vydal se na průzkum, při němž jsem se naivně chytil to jedné z pastí, které tu na neznalé zdejších poměrů číhají. Zatoužil jsem totiž po kvalitnějším jídle, než si obvykle dopřávám. A tak jsem se nechal „uhnout“ jedním z Peruánců, kteří lákali hosty do restaurací pod tou či onou záminkou. Nechal jsem se lapit na levnou pizzu. Její

Machu Picchu.

cena zhruba odpovídala těm českým, něco kolem sto padesáti korun. Podle ceny pizzy jsem usoudil, že veškeré ceny v restauraci budou příznivé. A tak jsem si bez pohledu do lístku objednal ještě pivo. Díkybohu, že jsem zvládl vypít jen to jedno. Jídlo do mě zapadlo jak Němci do krytu. Jelikož jsem neměl v plánu objednat si nic dalšího, přinesli mi účet. Nestačil jsem se divit. Vzhledem k tomu, že cestuji zásadně nízkonákladově, nejsem dost dobře srozuměn s tím, jak to na takových turistických místech chodí. To jsem bohužel zjistil, až když jsem nevěřičně koukal na účet. Pivo v lahvi bylo ještě dražší než pizza. Navrch si k tomu účtovali spropitné, které nebylo zrovna malé. Celé mě to tak vyšlo na dobrou pětistovku. Jsem kretén, mělo mě to napadnout, nadával jsem si cestou do hostelu. A přísahal jsem, že do turistické restaurace už v životě nevlezu.

Šest set let staré ruiny obydlí Inků, Machu Picchu.

Pokud šlo o samotné Machu Picchu, několik dlouhých týdnů jsem řešil dilema, zda se k němu vůbec vydat. Jeho věhlas je nepopíratelný, avšak děsila mě obrovská masa turistů, která se k němu denně vydává. Vesnice Aguas Calientes mé obavy ještě znásobila. Měl jsem strach, že jsem udělal chybu a že mě následující den čeká velké zklamání včetně zbytečného zásahu do financí. Vstupné totiž dosahovalo výše mého týdenního rozpočtu. Jenže už nebylo cesty zpět, vstupenku jsem měl koupenou předem. Jinak to tady ani nejde, protože na místě už ji člověk většinou nepořídí. A tak zatímco jsem si v hostelu vařil předražené špagety z místního obchodu, přemítal jsem o zítřejší návštěvě slavné památky. Nakonec jsem si řekl, že už s tím teď stejně nic nezmůžu a maximálně budu znechucený. Zalezl jsem tedy velmi brzy do postele, nastavil si budík na čtvrtou hodinu ráno a pro jistotu s nízkými očekáváními od nadcházejícího dne usnul. A snad i to způsobilo, že se nakonec žádné zklamání nekonalo.

Druhý den ráno jsem vyrazil ještě za tmy. Kvůli obrovskému náporu turistů totiž rok od roku platí na Machu Picchu přísnější a přísnější pravidla. K nim patří mimo jiné i omezené množství návštěvníků a vstupenky určené na přesnou hodinu. Já měl tu svou hned na první vstup, v šest hodin ráno. Tajně jsem doufal, že lístek na tak brzkou hodinu bude mít jen minimum lidí. Velmi rychle jsem pochopil, jak moc jsem se mýlil. Po čtvrt hodině cesty jsem dorazil k mostu přes řeku Urubamba, před nímž se nachází první kontrolní bod. Bez platné vstupenky a pasu se odsud člověk dál nedostane, a to přesto, že k oficiálnímu vstupu je to odsud ještě pár kilometrů. Vystát frontu trvalo zhruba dvacet minut. Poté si už jen zbývalo zvolit, zda se budu škrábat vzhůru strmou, kratší cestou, kterou používali Inkové, nebo půjdu dlouhými serpentinami, které sice byly podstatně příjemnější pro chůzi, zato výrazně delší. Nebylo to těžké rozhodování, a tak jsem vyrazil po strmých inckých schodech. Byla to pořádná makačka. Přece jen se ale projevilo, že jsem za posledního přibližně půl roku urazil

Schody smrti na hoře Wayna Picchu.

každý měsíc kolem tisíce pěších kilometrů. Ve svahu jsem tak míjel jednoho člověka za druhým. Přesto mě u hlavního vchodu čekal obrovský „turistický had“, který se nedočkavě tísnil před vstupní branou.

Přesně v šest se začal dav hrnout skrze turniket dovnitř. Šlo to velice rychle. Navzdory faktu, že dovnitř je zakázáno vnášet jak jídlo, tak pití, neprobíhá žádná kontrola. To bychom tady totiž byli ještě odpoledne. Po pár minutách jsem uvnitř a následuji dav. Všude je mlha hustá tak, že by se dala krájet. Není vidět dál než na pár kroků. Z mlhy lehce vystupuje pouze několik kamenných